

Lange og Lykkelige Liv Online-appendiks

Hovedforfattere:

Michael Birkjær, The Happiness Research Institute
Micah Kaats, The Happiness Research Institute

Redaktør:

Helene Hinz

Layout:

Peter Ørntoft

Om rapporten:

Rapporten er udarbejdet af The Happiness Research Institute for Ældre Sagen

Reference:

Birkjær, M. & Kaats, M. (2021) Lange og lykkelige Liv, København: The Happiness Research Institute

Copyright © 2021

Kontakt:

birkjaer@happinessresearchinstitute.com

Indholdsfortegnelse

Hvert af nedenstående punkter er angivet med en sidetalsreference i titlen. Denne reference henviser til den side i hovedrapporten, som det respektive appendiks-indhold vedrører.

Analyse-opsummering	3
Side 17: Figur 1: Individuelle trivselsbyrder (50+årige).....	6
Side 18: Figur 2: Samfundsmæssige trivselsbyrder (50+årige).....	7
Side 19: Individuelle trivselsbyrder fordelt på køn (50+årige).....	8
Side 19: Individuelle trivselsbyrder fordelt på alder (50+årige).....	9
Side 22: Tabel 1: Øget sandsynlighed for at opleve en given faktor som 50+årig, hvis man har oplevet ensomhed som barn....	11
Side 22: At bo alene og ensomhed	12
Side 24: Fysisk inaktivitet og sygdom.....	13
Side 27: Oversigt over livsforløbsanalyser	14
Side 28: Figur 4: Udvalgte livsbegivenheder og respektive livskvalitetsforløb	15
Side 29: Figur 5: Udvalgte begivenheder og respektive livstilfredshedsudviklinger	16
Side 30: Livstilfredshedsudvikling ved EURO-D ved forskellige depressionsniveauer	17
Side 30: Livstilfredshedsudvikling i Danmark og Europa efter tilbagetrækning.....	18
Side 30: Livstilfredshedsudvikling i Danmark og Europa efter pension (kønsforskelle).....	19
Side 30: Figur 6: Livstilfredshedseffekter relativt til tilbagetrækningsårsag (50+årige i Danmark).....	20
Side 35: Oversigt over livskvalitetsforløbsanalyser for den direkte berørte samt for partneren	21
Side 35: Figur 7: Udvalgte faktorer og respektive livskvalitetsforløb for den direkte berørte samt for partneren	22
Side 36: Figur 8: Mistede gode leveår (WALY) for både berørte og partnere 2-4 år (2 spørgeskemarunder) efter en faktor er rapporteret	23
Side 41: Figur 9: Øget sandsynlighed for økonomiske og sundhedsmæssige risici ved forringet livstilfredshed to år forinden .	24
Side 41: Øget sandsynlighed for økonomiske og sundhedsmæssige risici ved forringet livstilfredshed 10 år forinden ved brug af vesteuropæisk data	25

Analyse-opsummering

Tabel A1: Opsummerende statistik og variablebeskrivelse

	Danmark			Vesteuropa			Europa			Min	Max
	Obs.	Gnmsnit.	S. Afv.	Obs.	Gnmsnit.	S. Afv.	Obs.	Gnmsnit.	S. Afv.		
Livstilfredshed ¹	15733	8,55	1,437	110106	8,032	1,62	292191	7,568	1,84	0	10
Depression ²	15415	,096	,295	112459	,13	,337	259566	,176	,381	0	1
Alzheimers/demens ³	15698	,009	,097	109595	,017	,128	290906	,019	,138	0	1
Cancer ³	17308	,052	,221	125368	,056	,229	317781	,05	,219	0	1
Grå stær ³	17308	,082	,274	125368	,085	,279	317781	,082	,275	0	1
Diabetes ³	17308	,077	,267	125368	,104	,305	317781	,125	,331	0	1
Hoftebrud ³	15622	,052	,222	108990	,061	,24	288996	,067	,249	0	1
Hjerteanfald ³	17092	,081	,273	123628	,098	,297	312680	,108	,311	0	1
Forhøjet kolesterol ³	17308	,226	,418	125368	,198	,398	317781	,233	,422	0	1
Forhøjet blodtryk ³	17308	,338	,473	125368	,351	,477	317781	,399	,49	0	1
Kronisk lungesygdom ³	17308	,074	,263	125368	,06	,238	317781	,06	,237	0	1
Parkinsons ³	17308	,007	,081	125368	,007	,082	317781	,008	,09	0	1
Blodprop i hjernen ³	17277	,037	,188	125135	,037	,19	317181	,039	,193	0	1
Mavesår ³	17278	,032	,175	125162	,029	,169	316995	,044	,205	0	1
Fysisk inaktivitet ⁴	15336	,069	,253	112081	,085	,279	258954	,12	,324	0	1
At bo alene	17347	,241	,428	125972	,242	,428	319204	,217	,412	0	1
Moderat ensomhed ⁵	8693	,193	,394	54352	,309	,462	128700	,371	,483	0	1
Svær ensomhed ⁵	7217	,028	,164	39608	,051	,221	89408	,094	,292	0	1
Barndomsensomhed ⁶	5782	,076	,266	44304	,089	,285	143741	,064	,245	0	1
Multisygdom (2) ⁷	17347	,174	,379	125972	,177	,382	319204	,194	,396	0	1
Multisygdom (3) ⁷	17347	,093	,29	125972	,091	,287	319204	,105	,306	0	1
Multisygdom (4) ⁷	17347	,035	,184	125972	,036	,187	319204	,046	,21	0	1
Multisygdom (5) ⁷	17347	,021	,143	125972	,021	,143	319204	,029	,166	0	1
Økonomisk modgang ⁸	17126	,112	,316	124702	,189	,391	316491	,383	,486	0	1
Sengedage ⁹	15733	,128	,334	110106	,164	,37	292191	,152	,359	0	1
Lægebesøg ¹⁰	13064	,835	,371	95944	,874	,332	259899	,87	,337	0	1

¹ "På en skala fra 0-10, hvor 0 betyder, at du er meget utilfreds, og 10 betyder at du er fuldstændig tilfreds, hvor tilfreds er du så med dit liv i almindelighed?"

² Depression klassificeres ved en score på "5" eller højere på EURO-D scale (1-12).

EURO-D spørger ind til 12 symptomer ved depression (deprimeret, pessimisme, ønske om død, skyld, søvn, mangel på interesse, irritabilitet, mangel på appetit, træthed, koncentrationsbesvær, mangel på nydelse og tårefuldhed), til hvert element kan respondent score 0 (symptom er ikke til stede) eller 1 (symptom er til stede). Dette genererer en ordinær skala med en maksimal score på 12. Rapporterer respondenter minimum 5 symptomer, vurderes han eller hun til at have en depression.

³ "Har en læge nogensinde fortalt dig, at du har haft/ Lider du for øjeblikket af en eller flere af de sygdomme eller tilstande, der er vist på kortet? [Med dette mener vi, at en læge har fortalt dig, at du lider af denne sygdom, og at du får behandling eller medicin herfor og/eller fortsat er generet af denne sygdom.]

- Hjerteanfald
- For højt blodtryk eller hypertension
- For højt kolesteroltal
- Et slagtilfælde, hjerneblødning eller blodprop i hjernen
- Sukkersyge/diabetes
- Kronisk lungesygdom, fx. kronisk bronchitis eller rygerlunger
- Kræft eller ondartet svulst, inkl. leukæmi eller lymfekræft
- Mavesår
- Parkinsons sygdom
- Grå stær
- Hoftebrud
- Alzheimers eller anden demenssygdom

⁴ "Vi vil gerne vide, hvor meget fysisk aktivitet du laver i din hverdag? Hvor ofte laver du hård fysisk aktivitet, så som sport, tungt husligt arbejde eller anden fysisk anstrengende arbejde, også erhvervsarbejde? [1 = Næsten ikke eller aldrig / 0 = minimum én gang om måneden]

⁶ Svær ensomhed klassificeres ved en score på "7" eller højere på T-ILS (Three-Item Loneliness Scale). Moderat ensomhed klassificeres ved en score på 4-6.

Three-Item-Loneliness-Scale (T-ILS) består af tre spørgsmål: 1) 'Hvor ofte føler du dig isoleret fra andre?' 2) 'Hvor ofte føler du, at du savner nogen at være sammen med?' og 3) 'Hvor ofte føler du dig holdt udenfor?'. Svarmulighederne er 'sjældent', 'en gang imellem' og 'ofte'. Tilsammen danner spørgsmålene en skala rangerende fra 3-9.

⁴ "Nu vil jeg bede dig om at tænke tilbage på din barndom, hvor ofte var du uden venner?" [Ofte] [0 = Aldrig, sjældent, nogle gange / 1 = Ofte]

⁷ Rapporterer to (eller flere) samtidige sygdomme fra denne liste: Forhøjet blodtryk, forhøjet kolesterol, diabetes, hjerteanfald, blodprop i hjernen, hoftebrud, mavesår, cancer, grå stær, kronisk lungesygdom, Parkinsons sygdom og Alzheimers og demens.

⁸ "Hvis du tænker på din husstands samlede månedlige indkomst, vil du så sige, at din husstand er i stand til at få pengene til at slå til? [0 = Nemt/forholdsvist nemt / 1 = Med stor vanskelighed]

⁹ "Har du i løbet af de seneste 12 måneder været indlagt på et hospital natten over? Medregn ophold på medicinske, kirurgiske, psykiatriske eller andre specialafdelinger. [0 = Nej / 1 = Ja].

¹⁰ "Har du i løbet af de seneste 12 måneder talt med en læge eller en sygeplejerske vedr. dit helbred?. [0 = Nej / 1 = Ja].

Tabel A2: Frekvenstabell for kontrolvariable

	Danmark			Vesteuropa			Europa		
	Obs.	%	Kum.	Obs.	%	Kum-	Obs.	%	Kum.
Bopælsområde: Storby	1645	10,69	10,69	12484	11,83	11,83	39722	14,29	14,29
Bopælsområde: Forstad	2691	17,48	28,16	14183	13,44	25,27	29041	10,45	24,74
Bopælsområde: Større by	3266	21,21	49,38	15671	14,85	40,12	45338	16,31	41,05
Bopælsområde: Mindre by	4147	26,94	76,32	23553	22,32	62,43	68451	24,62	65,67
Bopælsområde: Landet/landsby	3646	23,68	100,00	39646	37,57	100,00	95423	34,33	100,00
Alder: 50-54	2240	14,24	14,24	10796	9,81	9,81	28153	9,64	9,64
Alder: 55-59	2886	18,34	32,58	17314	15,72	25,53	46653	15,97	25,60
Alder: 60-64	2776	17,64	50,23	19706	17,90	43,43	52214	17,87	43,47
Alder: 65-69	2608	16,58	66,80	19238	17,47	60,90	50284	17,21	60,68
Alder: 70-74	1985	12,62	79,42	16124	14,64	75,54	41789	14,30	74,98
Alder: 75-79	1429	9,08	88,50	12214	11,09	86,64	32989	11,29	86,27
Alder: 80-84	988	6,28	94,78	8133	7,39	94,02	23042	7,89	94,16
Alder: 85+	821	5,22	100,00	6581	5,98	100,00	17067	5,84	100,00
Civilstatus: Gift og samlevende	10800	68,65	68,65	74252	67,44	67,44	199380	68,24	68,24
Civilstatus: Registeret partnerskab	99	0,63	69,27	1657	1,50	68,94	4228	1,45	69,68
Civilstatus: Gift og ikke samlevende	149	0,95	70,22	1317	1,20	70,14	3634	1,24	70,93
Civilstatus: Aldrig gift	1020	6,48	76,71	7062	6,41	76,55	15989	5,47	76,40
Civilstatus: Skilt	1736	11,03	87,74	10933	9,93	86,48	24133	8,26	84,66
Civilstatus: Enke	1929	12,26	100,00	14885	13,52	100,00	44827	15,34	100,00
Børn: 0	1128	7,27	7,27	10088	9,29	9,29	22617	7,90	7,90
Børn: 1	2142	13,80	21,07	18305	16,86	26,16	52487	18,33	26,24
Børn: 2	6768	43,61	64,68	42991	39,60	65,76	121968	42,61	68,84
Børn: 3	3521	22,69	87,37	23191	21,36	87,12	55989	19,56	88,40
Børn: 4	1318	8,49	95,86	8655	7,97	95,10	20065	7,01	95,41
Børn: 5	396	2,55	98,41	3085	2,84	97,94	7455	2,60	98,01
Børn: 6+	246	1,59	100,00	2236	2,06	100,00	5693	1,99	100,00
Køn: Mand	7276	46,25	46,25	49553	45,00	45,00	128722	44,05	44,05
Køn: Kvinde	8457	53,75	100,00	60553	55,00	100,00	163469	55,95	100,00
Uddannelse: Ingen	18	0,11	0,11	2479	2,25	2,25	12476	4,27	4,27
Uddannelse: Isced-97 kode 1	1638	10,41	10,53	15214	13,82	16,07	54754	18,74	23,01
Uddannelse: Isced-97 kode 2	1319	8,38	18,91	14593	13,25	29,32	53160	18,19	41,20
Uddannelse: Isced-97 kode 3	6141	39,03	57,94	42660	38,74	68,07	97577	33,39	74,60
Uddannelse: Isced-97 kode 4	0	0,00	57,94	4994	4,54	72,60	13122	4,49	79,09
Uddannelse: Isced-97 kode 5	6584	41,85	99,79	28809	26,16	98,77	58850	20,14	99,23
Uddannelse: Isced-97 kode 6	33	0,21	100,00	1357	1,23	100,00	2252	0,77	100,00
Jobstatus: Pensioneret	7785	50,19	50,19	64058	58,85	58,85	169604	58,58	58,58
Jobstatus: Ansat eller selvstændig	6404	41,28	91,47	32030	29,43	88,28	73195	25,28	83,87
Jobstatus: Arbejdsløs	348	2,24	93,71	2246	2,06	90,34	7899	2,73	86,60

Jobstatus: Permanent på førtidspension	662	4,27	97,98	2962	2,72	93,07	9709	3,35	89,95
Jobstatus: Hjemmegående	106	0,68	98,67	6462	5,94	99,00	24997	8,63	98,58
Jobstatus: Andet	207	1,33	100,00	1085	1,00	100,00	4100	1,42	100,00
Generelt helbred: Fremragende	3133	19,91	19,91	11861	10,77	10,77	20471	7,01	7,01
Generelt helbred: Meget godt	5201	33,06	52,97	23610	21,44	32,22	48641	16,65	23,65
Generelt helbred: Godt	3713	23,60	76,57	40527	36,81	69,02	105893	36,24	59,89
Generelt helbred: Nogenlunde	2774	17,63	94,20	25786	23,42	92,44	82976	28,40	88,29
Generelt helbred: Dårligt	912	5,80	100,00	8322	7,56	100,00	34210	11,71	100,00
Østrig				17127	15,56	15,56	17127	5,86	5,86
Belgien							24452	8,37	14,23
Bulgarien							1960	0,67	14,9
Kroatien							4828	1,65	16,55
Cypern							1203	0,41	16,96
Tjekkiet							22588	7,73	24,69
Danmark	15733	100	100	15733	14,29	29,85	15733	5,38	30,07
Estland							23076	7,9	37,97
Finland							1983	0,68	38,65
Frankrig				20163	18,31	48,16	20163	6,9	45,55
Tyskland				17960	16,31	64,47	17960	6,15	51,7
Grækenland							11099	3,8	55,5
Ungarn							4530	1,55	57,05
Irland							1007	0,34	57,39
Italien							20852	7,14	64,53
Letland							1718	0,59	65,12
Litauen							1992	0,68	65,8
Luxembourg							4380	1,5	67,3
Malta							1247	0,43	67,73
Holland				9515	8,64	73,11	9515	3,26	70,99
Polen							10607	3,63	74,62
Portugal							4132	1,41	76,03
Rumænien							2058	0,7	76,73
Slovakiet							2001	0,68	77,41
Slovenien							13510	4,62	82,03
Spanien							22862	7,82	89,85
Sverige				16308	14,81	87,92	16308	5,58	95,43
Schweiz				13300	12,08	100	13300	4,55	100
Survey-runde: 2	2549	16,20	16,20	16049	14,58	14,58	33821	11,57	11,57
Survey-runde: 4	2236	14,21	30,41	23001	20,89	35,47	56904	19,47	31,05
Survey-runde: 5	4064	25,83	56,24	30059	27,30	62,77	62605	21,43	52,48
Survey-runde: 6	3668	23,31	79,56	21930	19,92	82,68	65285	22,34	74,82
Survey-runde: 7	3216	20,44	100,00	19067	17,32	100,00	73576	25,18	100,00
2006	336	2,14	2,14	5380	4,89	4,89	7721	2,64	2,64
2007	2213	14,07	16,20	10669	9,69	14,58	26100	8,93	11,57
2010	0	0,00	16,20	0	0,00	14,58	1593	0,55	12,12
2011	2236	14,21	30,41	22922	20,82	35,39	53516	18,32	30,44
2012	0	0,00	30,41	79	0,07	35,47	1795	0,61	31,05
2013	4064	25,83	56,24	30059	27,30	62,77	62605	21,43	52,48
2015	3668	23,31	79,56	21930	19,92	82,68	65285	22,34	74,82
2017	3216	20,44	100,00	19067	17,32	100,00	73558	25,17	99,99
2018	0	0,00	100,00	0	0,00	100,00	18	0,01	100,00
	Obs.	Gnmsnit.	S. Afv.	Obs.	Gnmsnit.	S. Afv.	Obs.	Gnmsnit.	S. Afv.
Log (husholdningsindkomst + x) ¹¹	15733	9,244	3,504	110106	9,11	3,517	292191	7,729	4,159
Log (husholdningsvelstand + y) ¹¹	15733	16,152	,048	110106	16,147	,048	292191	16,138	,038
Husholdningsgæld	15733	,036	,185	110106	,024	,154	292191	,018	,133

¹¹ Konstanter tilføjet for at justere for nul-indkomst (x = 1) og negativ husholdningsvelstand (y = 10,000,000),

Side 17:

Figur 1: Individuelle trivselsbyrder (50+årige)

	aktuel livstilfr.	SE	nedre	øvre	koeff.	SE	nedre	øvre	sig	potentiel livstilfr.	SE	nedre	øvre	WALY	SE	nedre	øvre	margen
Svær ensomhed	6,120	0,178	5,769	6,472	-2,356	0,195	-2,738	-1,973	***	8,476	0,264	8,042	8,911	0,278	0,022	0,234	0,322	0,044
Depression	7,036	0,063	6,912	7,161	-1,469	0,067	-1,600	-1,339	***	8,505	0,092	8,354	8,657	0,173	0,008	0,157	0,188	0,015
Parkinsons	7,207	0,239	6,734	7,681	-1,348	0,299	-1,935	-0,761	***	8,555	0,383	7,926	9,185	0,158	0,034	0,091	0,224	0,066
Moderat ensomhed	7,811	0,042	7,729	7,894	-0,876	0,046	-0,966	-0,787	***	8,687	0,062	8,585	8,790	0,101	0,005	0,091	0,111	0,010
Arbejdsløshed	7,639	0,097	7,449	7,829	-0,829	0,100	-1,025	-0,633	***	8,468	0,139	8,239	8,697	0,098	0,012	0,075	0,121	0,023
Fysisk inaktivitet	7,658	0,072	7,517	7,799	-0,810	0,089	-0,985	-0,634	***	8,468	0,114	8,280	8,656	0,096	0,010	0,075	0,116	0,020
Økonomisk nød	7,727	0,051	7,626	7,827	-0,638	0,055	-0,746	-0,531	***	8,365	0,075	8,241	8,488	0,076	0,007	0,063	0,089	0,013
Mavesår	7,656	0,106	7,447	7,865	-0,609	0,096	-0,796	-0,421	***	8,265	0,143	8,029	8,501	0,074	0,012	0,051	0,097	0,023
Alzheimers/Demenssygdomme	7,801	0,204	7,398	8,204	-0,553	0,258	-1,059	-0,048	**	8,354	0,329	7,813	8,895	0,066	0,030	0,007	0,126	0,060
Multisygdom (5+)	7,838	0,115	7,611	8,064	-0,540	0,118	-0,771	-0,310	***	8,378	0,165	8,106	8,649	0,064	0,014	0,037	0,092	0,028
Skilsmisse	8,130	0,044	8,043	8,217	-0,450	0,065	-0,576	-0,323	***	8,580	0,079	8,451	8,709	0,052	0,007	0,038	0,067	0,015
Blodprop i hjernen	7,992	0,080	7,836	8,149	-0,420	0,096	-0,609	-0,231	***	8,412	0,125	8,207	8,617	0,050	0,011	0,028	0,072	0,022
At bo alene	8,091	0,030	8,033	8,150	-0,402	0,070	-0,538	-0,265	***	8,493	0,076	8,368	8,618	0,047	0,008	0,032	0,063	0,016
Multisygdom (4)	7,965	0,087	7,793	8,137	-0,372	0,085	-0,538	-0,207	***	8,337	0,122	8,136	8,537	0,045	0,010	0,025	0,065	0,020
Kronisk lungesygdom	8,049	0,060	7,932	8,167	-0,330	0,063	-0,454	-0,206	***	8,379	0,087	8,236	8,523	0,039	0,008	0,025	0,054	0,015
Enkestand	8,313	0,039	8,237	8,389	-0,308	0,061	-0,429	-0,188	***	8,621	0,072	8,503	8,740	0,036	0,007	0,022	0,049	0,014
Multisygdom (3)	8,213	0,047	8,121	8,306	-0,242	0,051	-0,342	-0,142	***	8,455	0,070	8,341	8,570	0,029	0,006	0,017	0,040	0,012
Hjerteanfald	8,162	0,055	8,054	8,271	-0,237	0,060	-0,355	-0,119	***	8,399	0,082	8,265	8,533	0,028	0,007	0,014	0,042	0,014
Cancer	8,271	0,064	8,145	8,397	-0,218	0,067	-0,348	-0,087	***	8,489	0,093	8,336	8,642	0,026	0,008	0,010	0,041	0,015
Barndomsensomhed	8,124	0,088	7,952	8,297	-0,205	0,111	-0,423	0,013	*	8,329	0,142	8,096	8,562	0,025	0,013	-0,001	0,051	0,026
Grå stær	8,294	0,051	8,194	8,394	-0,199	0,057	-0,311	-0,086	***	8,493	0,076	8,367	8,619	0,023	0,007	0,010	0,037	0,013
Hoftebrud	8,230	0,068	8,095	8,364	-0,144	0,064	-0,269	-0,018	**	8,374	0,094	8,220	8,528	0,017	0,008	0,002	0,032	0,015
Diabetes	8,324	0,049	8,227	8,421	-0,137	0,063	-0,261	-0,013	**	8,461	0,080	8,329	8,592	0,016	0,007	0,002	0,031	0,015
Forhøjet kolesterol	8,424	0,027	8,370	8,477	-0,075	0,036	-0,145	-0,005	**	8,499	0,045	8,424	8,573	0,009	0,004	0,001	0,017	0,008
Multisygdom (2)	8,422	0,031	8,361	8,482	-0,068	0,034	-0,134	-0,002	**	8,490	0,046	8,414	8,565	0,008	0,004	0,000	0,016	0,008
Forhøjet blodtryk	8,450	0,022	8,406	8,494	-0,050	0,033	-0,115	0,015		8,500	0,040	8,435	8,566	0,006	0,004	-0,002	0,013	0,008

* = P-værdi: 0,1 ** = P-værdi: 0,05 *** = P-værdi: 0,01

Side 18:

Figur 2: Samfundsmæssige trivselsbyrder (50+årige)

	forekomst	SE	nedre	øvre	dødsfald	SE	nedre	øvre	WALY	SE	nedre	øvre	margin
Moderat ensomhed	543649	31250	492242	595055	0	0	0	0	54819	6005	44941	64697	11769
Depression	236326	20934	201889	270762	0	0	0	0	40817	5460	31835	49798	10701
At bo alene	710675	23733	671633	749716	0	0	0	0	33638	6822	22417	44860	13370
Fysisk inaktivitet	226310	21508	190929	261691	1208	303	673	1861	22856	4695	15133	30579	9202
Svær ensomhed	73986	14387	50319	97653	0	0	0	0	20564	5660	11253	29876	11094
Cancer	90564	8080	77272	103855	16816	485	15864	17766	19142	1407	16828	21456	2757
Skilsmisse	320333	17463	291608	349059	0	0	0	0	16801	3302	11369	22232	6471
Økonomisk nød	196851	13968	173873	219828	0	0	0	0	15015	2353	11144	18885	4612
Forhøjet blodtryk	756916	23038	719019	794813	8101	619	6876	9301	12554	3687	6488	18619	7227
Enkestand	344350	17265	315948	372751	0	0	0	0	12302	3021	7332	17272	5922
Kronisk lungesygdom	172471	12063	152627	192315	4287	158	3981	4602	11079	1928	7908	14250	3779
Forhøjet kolesterol	538492	20150	505346	571639	3446	624	2283	4729	8198	3078	3135	13261	6032
Blodprop i hjernen	69615	7420	57409	81822	4033	158	3750	4367	7508	1316	5344	9673	2579
Multisygdom (3)	213070	13361	191091	235049	0	0	0	0	6098	1665	3360	8837	3263
Alzheimers/Demenssygdomme	23879	4539	16411	31346	4474	127	4220	4717	6055	1155	4156	7954	2263
Hjerteanfald	179691	12416	159268	200115	0	0	0	0	5070	1631	2387	7753	3197
Mavesår	55797	7339	43723	67870	409	27	360	468	4520	1222	2511	6530	2394
Barndomsensomhed	169555	15470	144107	195003	0	0	0	0	4173	2629	-151	8497	5152
Diabetes	175471	11773	156104	194838	1254	96	1070	1447	4096	1589	1482	6709	3114
Grå stær	151133	10817	133340	168926	0	0	0	0	3541	1265	1460	5622	2480
Arbejdsløshed	36008	5722	26595	45420	0	0	0	0	3525	984	1906	5144	1929
Multisygdom (4)	69437	7572	56981	81893	0	0	0	0	3098	1047	1376	4820	2052
Multisygdom (2)	360377	16596	333077	387678	0	0	0	0	2887	1575	295	5478	3087
Parkinsons	12399	2947	7552	17247	550	49	411	604	2504	933	969	4039	1829
Multisygdom (5)	35758	5490	26727	44788	0	0	0	0	2305	857	896	3714	1679
Hoftebrud	95441	9259	80210	110672	0	0	0	0	1641	890	178	3105	1743

Side 22:

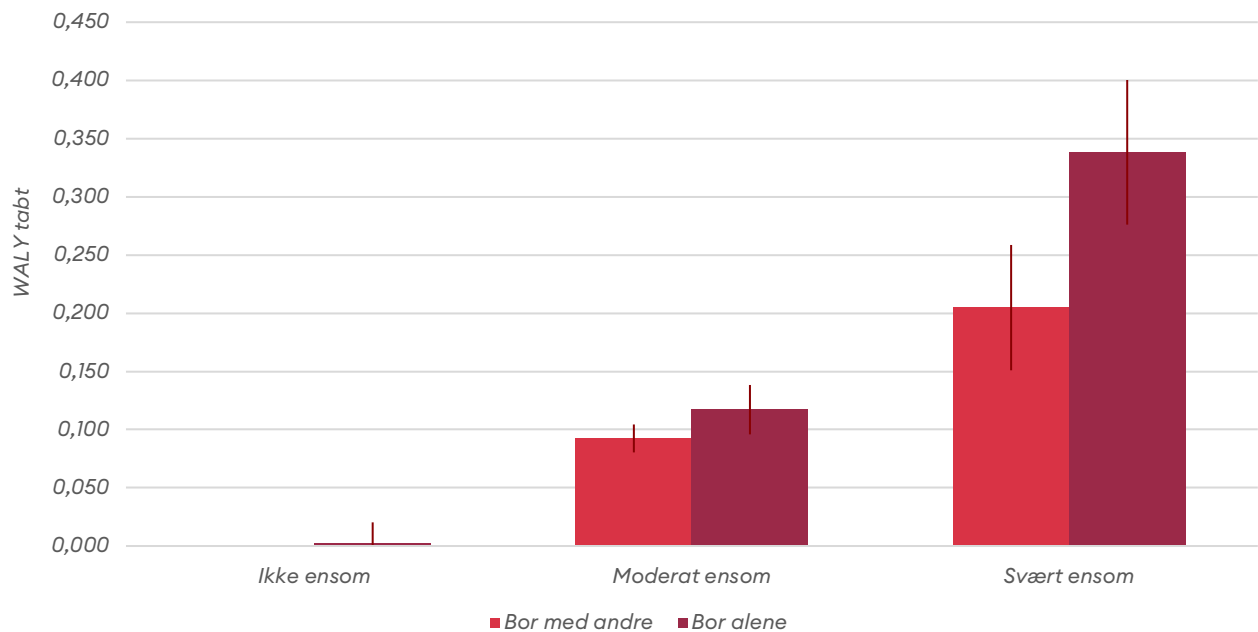
Tabel 1: Øget sandsynlighed for at opleve en given faktor som 50+årig, hvis man har oplevet ensomhed som barn

	Værdier for referencegruppe (50+ årige som ikke har oplevet ensomhed i barndom)				Koefficienter baseret på probit-regressioner (med kontrolvariabler)				Øget sandsynlighed				
	Gennemsnit	SE	nedre	øvre	Koeff.	SE	nedre	øvre	Forskel	SE	nedre	øvre	margen
Svær ensomhed	6%	0%	5%	6%	4%	0%	3%	4%	1,70	0,07	1,56	1,83	0,14
Depression	17%	0%	16%	17%	7%	1%	6%	8%	1,44	0,04	1,36	1,52	0,08
Mavesår	3%	0%	3%	3%	1%	0%	1%	2%	1,38	0,08	1,22	1,53	0,16
Skilsmisse	10%	0%	10%	10%	3%	0%	3%	4%	1,31	0,05	1,22	1,40	0,09
Kronisk lungesygdom	5%	0%	5%	6%	2%	0%	1%	2%	1,31	0,06	1,18	1,43	0,13
Moderat ensomhed	20%	0%	19%	20%	5%	1%	4%	6%	1,26	0,04	1,18	1,34	0,08

Side 22: At bo alene og ensomhed

	aktuel livstilfr.	SE	nedre	øvre	koeff.	SE	nedre	øvre	potentiel livstilfr.	SE	nedre	øvre	WALY	SE	nedre	øvre	margin
Bor med andre																	
Ikke ensom	8,840	0,016	8,808	8,871	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moderat ensom	7,956	0,050	7,857	8,054	-0,810	0,054	-0,917	-0,703	8,766	0,074	8,644	8,887	0,092	0,006	0,080	0,104	0,012
Svært ensom	6,843	0,226	6,400	7,286	-1,762	0,239	-2,230	-1,294	8,605	0,329	8,063	9,146	0,205	0,027	0,151	0,259	0,054
Bor alene																	
Ikke ensom	8,629	0,041	8,549	8,709	-0,021	0,079	-0,176	0,133	8,650	0,089	8,504	8,797	0,002	0,009	-0,015	0,020	0,018
Moderat ensom	7,682	0,066	7,553	7,810	-1,019	0,098	-1,212	-0,826	8,701	0,118	8,507	8,895	0,117	0,011	0,096	0,138	0,021
Svært ensom	5,694	0,243	5,218	6,170	-2,910	0,288	-3,474	-2,346	8,604	0,377	7,984	9,223	0,338	0,032	0,276	0,400	0,062

Individuelle trivselsbyrder relativt til bo-situation

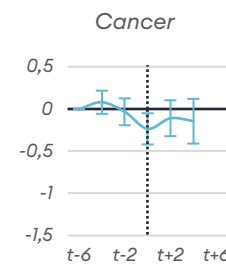
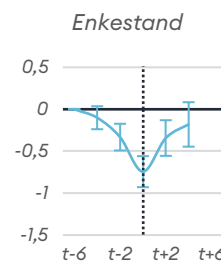
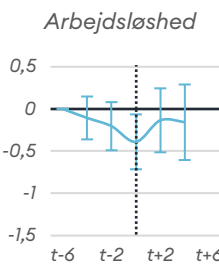
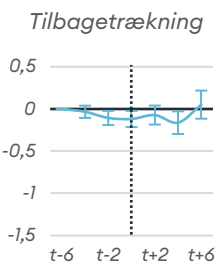
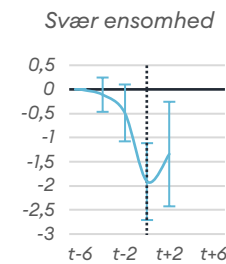
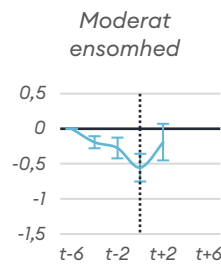
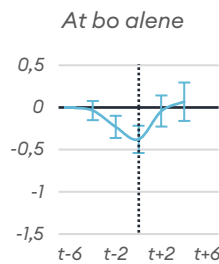
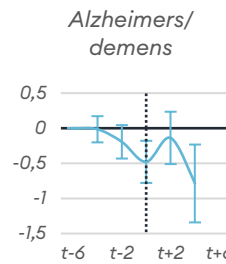
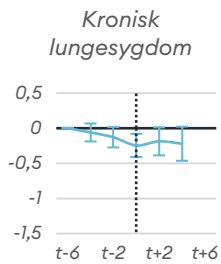
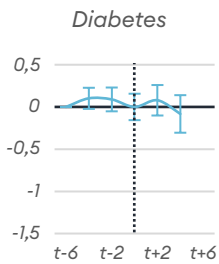
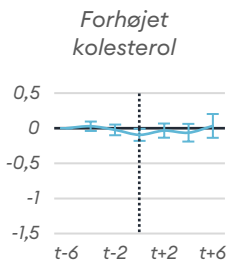
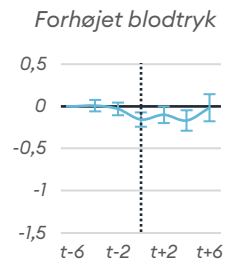
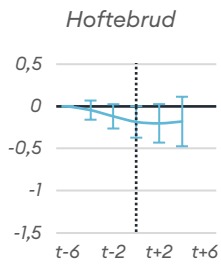
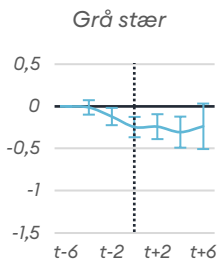
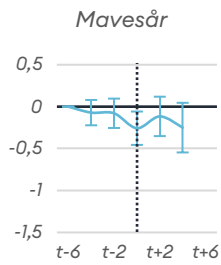
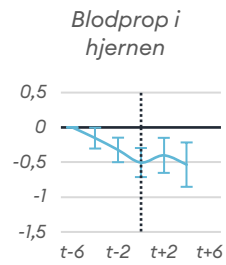
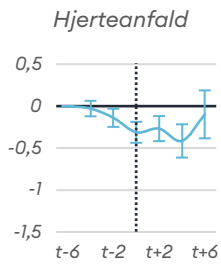
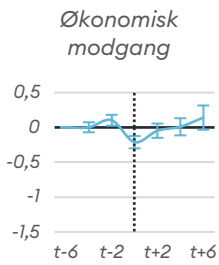
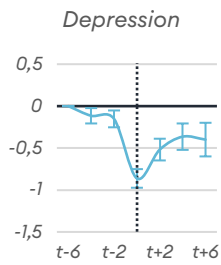

Side 24: Fysisk inaktivitet og sygdom

	Værdier for referencegruppe (50+ årige som ikke har oplevet fysisk inaktivitet)				Koefficienter baseret på probit-regressioner (med kontrolvariabler)				Øget sandsynlighed				
	Gennemsnit	SE	nedre	øvre	Koeff.	SE	nedre	øvre	Forskel	SE	nedre	øvre	margin
Enkestand	14%	0%	14%	15%	0%	1%	-2%	1%	0,98	0,08	0,81	1,14	0,17
Multisygdom (3)	18%	0%	17%	19%	0%	1%	-3%	2%	0,99	0,09	0,81	1,18	0,18
Forhøjet blodtryk	34%	0%	33%	34%	2%	2%	-2%	5%	1,05	0,06	0,93	1,17	0,12
Forhøjet kolesterol	22%	0%	21%	23%	3%	1%	0%	5%	1,11	0,08	0,97	1,26	0,15
Skilsmisse	13%	0%	12%	13%	3%	1%	1%	5%	1,22	0,09	1,04	1,40	0,18
Multisygdom (4)	9%	0%	9%	10%	2%	1%	0%	4%	1,22	0,11	1,01	1,44	0,21
Moderat ensomhed	12%	0%	12%	13%	3%	1%	1%	5%	1,22	0,09	1,04	1,41	0,18
Cancer	5%	0%	5%	5%	2%	1%	1%	3%	1,36	0,14	1,07	1,64	0,28
Mavesår	3%	0%	3%	4%	1%	1%	0%	2%	1,36	0,17	1,03	1,69	0,33
Grå stær	8%	0%	8%	9%	3%	1%	2%	5%	1,39	0,10	1,19	1,58	0,19
Arbejdsløshed	3%	0%	2%	3%	1%	1%	0%	3%	1,46	0,25	0,97	1,96	0,50
Svær ensomhed	20%	0%	19%	21%	11%	2%	8%	14%	1,55	0,08	1,39	1,71	0,16
Hoftebrud	5%	0%	5%	6%	3%	1%	2%	4%	1,60	0,13	1,35	1,86	0,26
Diabetes	7%	0%	7%	8%	5%	1%	3%	6%	1,66	0,10	1,46	1,86	0,20
Multisygdom (2)	8%	0%	7%	9%	5%	2%	1%	10%	1,69	0,23	1,23	2,15	0,46
Hjerteanfald	7%	0%	7%	8%	6%	1%	4%	7%	1,78	0,09	1,60	1,97	0,19
Kronisk lungesygdom	7%	0%	6%	7%	6%	1%	4%	7%	1,85	0,09	1,68	2,03	0,18
Multisygdom (5+)	3%	0%	3%	4%	3%	1%	2%	4%	1,95	0,13	1,70	2,21	0,25
Depression	9%	0%	8%	9%	10%	1%	9%	12%	2,19	0,07	2,04	2,33	0,15
Økonomisk modgang	2%	0%	2%	2%	2%	0%	2%	3%	2,20	0,14	1,92	2,48	0,28
Blodprop i hjernen	3%	0%	3%	3%	4%	1%	3%	5%	2,21	0,13	1,96	2,46	0,25
Alzheimers/demens	0%	0%	0%	1%	1%	0%	0%	1%	2,24	0,33	1,60	2,89	0,65
Parkinsons	1%	0%	0%	1%	1%	0%	0%	1%	2,32	0,27	1,79	2,84	0,53
Barndomsensomhed	3%	0%	2%	3%	4%	1%	3%	5%	2,65	0,18	2,30	3,00	0,35

Side 27:

Oversigt over livsforløbsanalyser

Side 28:

Figur 4: Udvalgte livsbegivenheder og respektive livskvalitetsforløb

Eksempel (Depression):

Gennemsnit						Effekt						
Tid	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Margen	Tid	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Sig	Margen
t-6	7,46759	0,04281	7,38363	7,55155	0,08396	t-6	0	-	-	-	-	-
t-4	7,28346	0,0262	7,23209	7,33483	0,05137	t-4	-0,115	0,047	-0,207	-0,024	**	0,0915
t-2	7,24997	0,02007	7,21063	7,28931	0,03934	t-2	-0,152	0,051	-0,253	-0,052	***	0,1005
t=0	6,62705	0,0209	6,58609	6,66801	0,04096	t=0	-0,862	0,057	-0,973	-0,751	***	0,111
t+2	7,00232	0,02431	6,95467	7,04996	0,04765	t+2	-0,518	0,066	-0,648	-0,389	***	0,1295
t+4	7,04421	0,03799	6,96972	7,1187	0,07449	t+4	-0,364	0,081	-0,521	-0,206	***	0,1575
t+6	7,33735	0,07433	7,19132	7,48338	0,14603	t+6	-0,399	0,102	-0,599	-0,198	***	0,2005

Eksempel (Blodprop i hjernen):

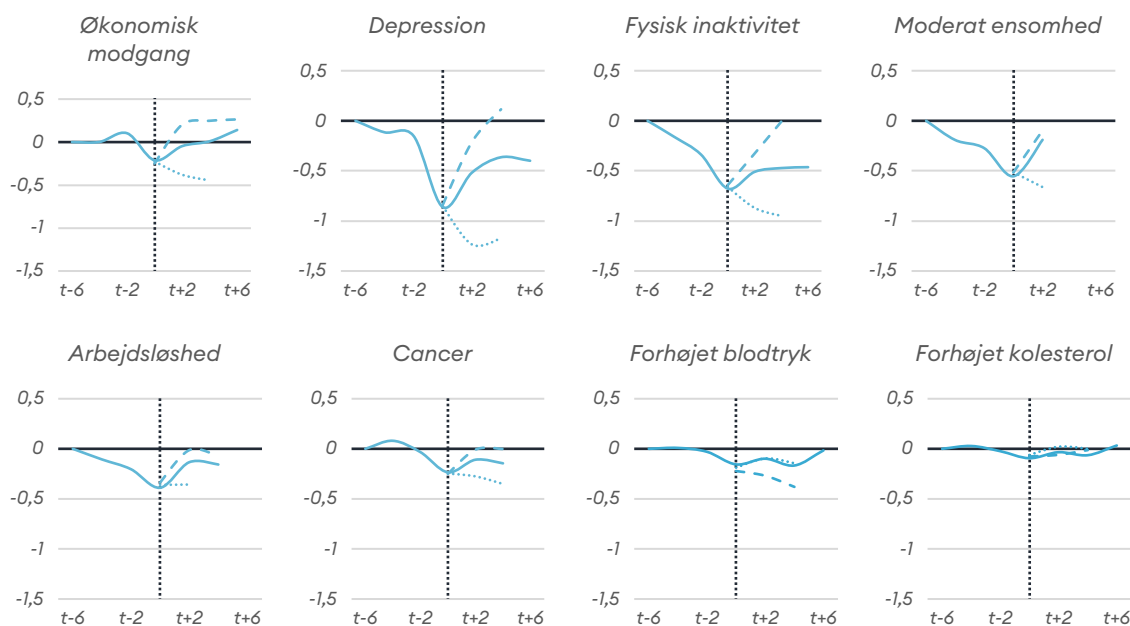
Gennemsnit						Effekt						
Tid	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Margen	Tid	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Sig	Margen
t-6	7,46265	0,07055	7,32416	7,60114	0,13849	t-6	0	-	-	-	-	-
t-4	7,27873	0,04778	7,18502	7,37244	0,09371	t-4	-0,153	0,076	-0,303	-0,003	**	0,15
t-2	7,24002	0,04031	7,16097	7,31906	0,07905	t-2	-0,323	0,09	-0,499	-0,147	***	0,176
t=0	7,0468	0,04046	6,96748	7,12613	0,07933	t=0	-0,504	0,106	-0,712	-0,295	***	0,2085
t+2	7,29015	0,05687	7,17858	7,40173	0,11157	t+2	-0,401	0,128	-0,652	-0,149	***	0,2515
t+4	7,11131	0,08713	6,94017	7,28246	0,17115	t+4	-0,534	0,162	-0,852	-0,215	***	0,3185
t+6	-	-	-	-	-	t+6	-	-	-	-	-	-

Eksempel (Diabetes):

Gennemsnit						Effekt						
Tid	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Margen	Tid	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Sig	Margen
t-6	7,30217	0,05907	7,18627	7,41808	0,11591	t-6	0	-	-	-	-	-
t-4	7,35167	0,03574	7,2816	7,42175	0,07007	t-4	0,102	0,064	-0,023	0,227		0,125
t-2	7,3405	0,02909	7,28345	7,39754	0,05704	t-2	0,089	0,072	-0,052	0,23		0,141
t=0	7,24261	0,02835	7,18704	7,29819	0,05558	t=0	0	0,08	-0,157	0,156		0,1565
t+2	7,37346	0,03696	7,30098	7,44594	0,07248	t+2	0,079	0,092	-0,102	0,259		0,1805
t+4	7,15392	0,06182	7,03262	7,27522	0,1213	t+4	-0,083	0,114	-0,306	0,139		0,2225
t+6	7,44693	0,14286	7,16502	7,72884	0,28191	t+6	-0,006	0,169	-0,337	0,325		0,331

Side 29:

Figur 5: Udvalgte begivenheder og respektive livstilfredshedsudviklinger

Eksempel (Depression):

Gennemsnit							Problemet ophører						Problemet fortsætter							
t	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Sig	Margen	t	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Sig	Margen	t	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Sig	Margen
t-6	0	-	-	-			t-6	0	-	-	-	-	-	t-6	0	-	-	-	-	-
t-4	-0,115	0,047	-0,207	-0,024	**	0,0915	t-4	-0,127	0,045	-0,215	-0,04	***	0,0875	t-4	-0,128	0,045	-0,216	-0,041	***	0,0875
t-2	-0,152	0,051	-0,253	-0,052	***	0,1005	t-2	-0,144	0,05	-0,242	-0,047	***	0,0975	t-2	-0,149	0,05	-0,246	-0,052	***	0,097
t=0	-0,862	0,057	-0,973	-0,751	***	0,111	t=0	-0,839	0,056	-0,949	-0,728	***	0,1105	t=0	-0,854	0,057	-0,966	-0,743	***	0,1115
t+2	-0,518	0,066	-0,648	-0,389	***	0,1295	t+2	-0,212	0,068	-0,346	-0,078	***	0,134	t+2	-1,235	0,082	-1,395	-1,074	***	0,1605
t+4	-0,364	0,081	-0,521	-0,206	***	0,1575	t+4	0,114	0,09	-0,063	0,291		0,177	t+4	-1,174	0,147	-1,462	-0,885	***	0,2885
t+6	-0,399	0,102	-0,599	-0,198	***	0,2005	t+6	0	-	-	-		0	t+6	0	-	-	-		0

Side 30:

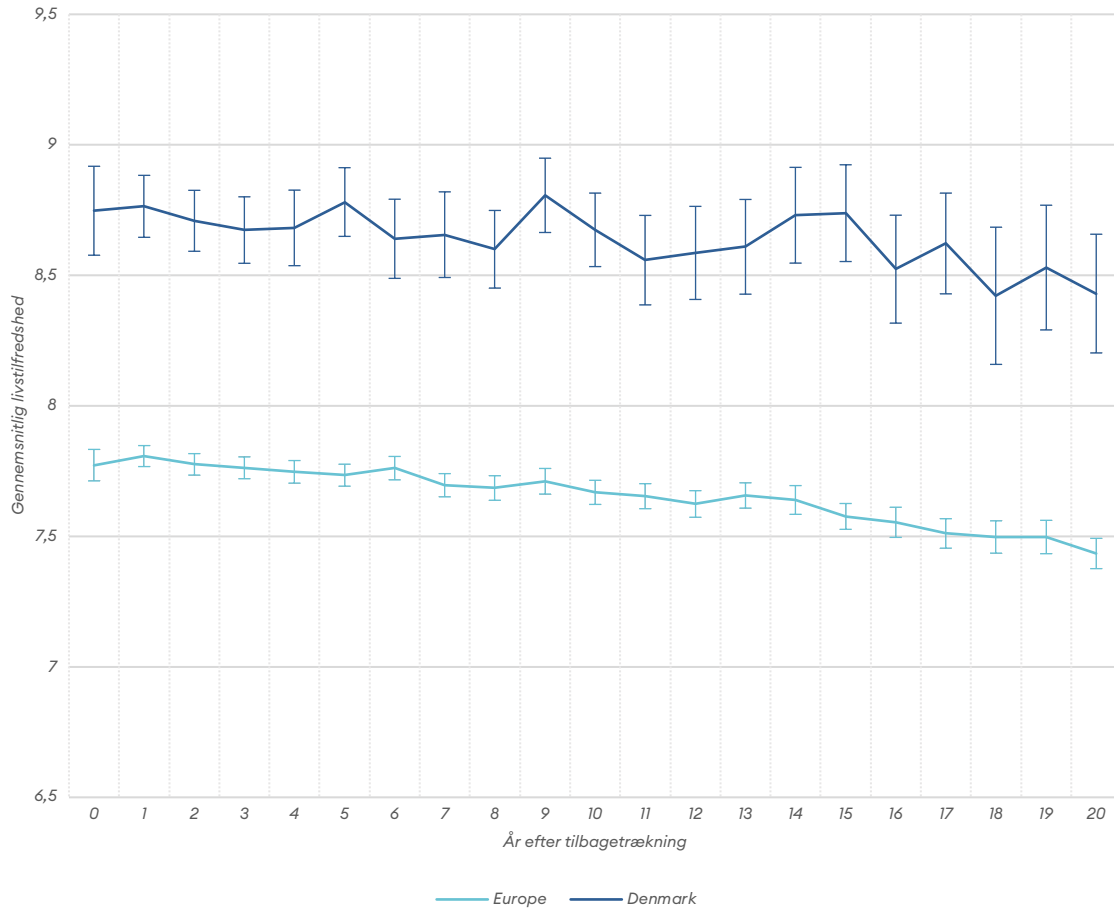
Livstilfredshedsudvikling ved EURO-D ved forskellige depressionsniveauer

	Gennemsnit	SE	nedre	øvre
Depression målt ved EURO-D (0-12 skala)				
Problemet ophører	6,361	0,063	6,238	6,480
Problemet fortsætter	5,880	0,046	5,790	5,970

Side 30:

Livstilfredshedsudvikling i Danmark og Europa efter tilbagetrækning

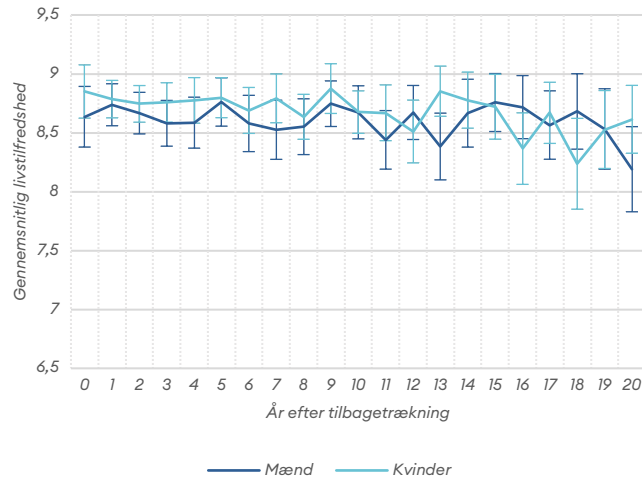
Gennemsnitlig livstilfredshed for 50+ årige efter tilbagetrækning

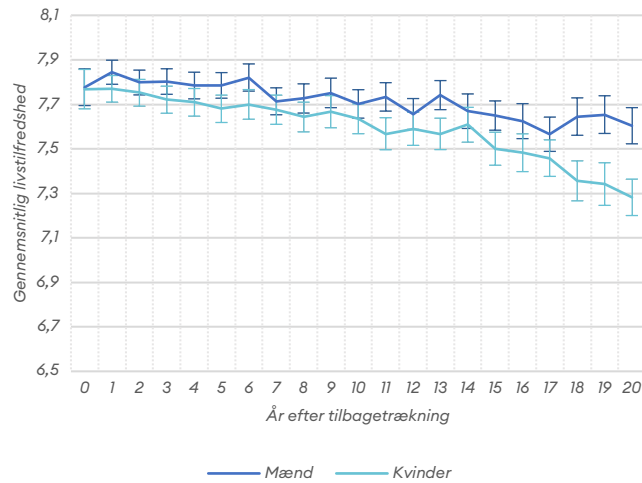
Side 30:

Livstilfredshedsudvikling i Danmark og Europa efter pension (kønsforskelle)

Gennemsnitlig livstilfredshed for 50+ årige efter tilbagetrækning i Danmark (fordelt på køn)

Gennemsnitlig livstilfredshed for 50+ årige efter tilbagetrækning i Europa (fordelt på køn)

Side 30:

Figur 6: Livstilfredshedseffekter relativt til tilbagetrækningsårsag (50+årige i Danmark)

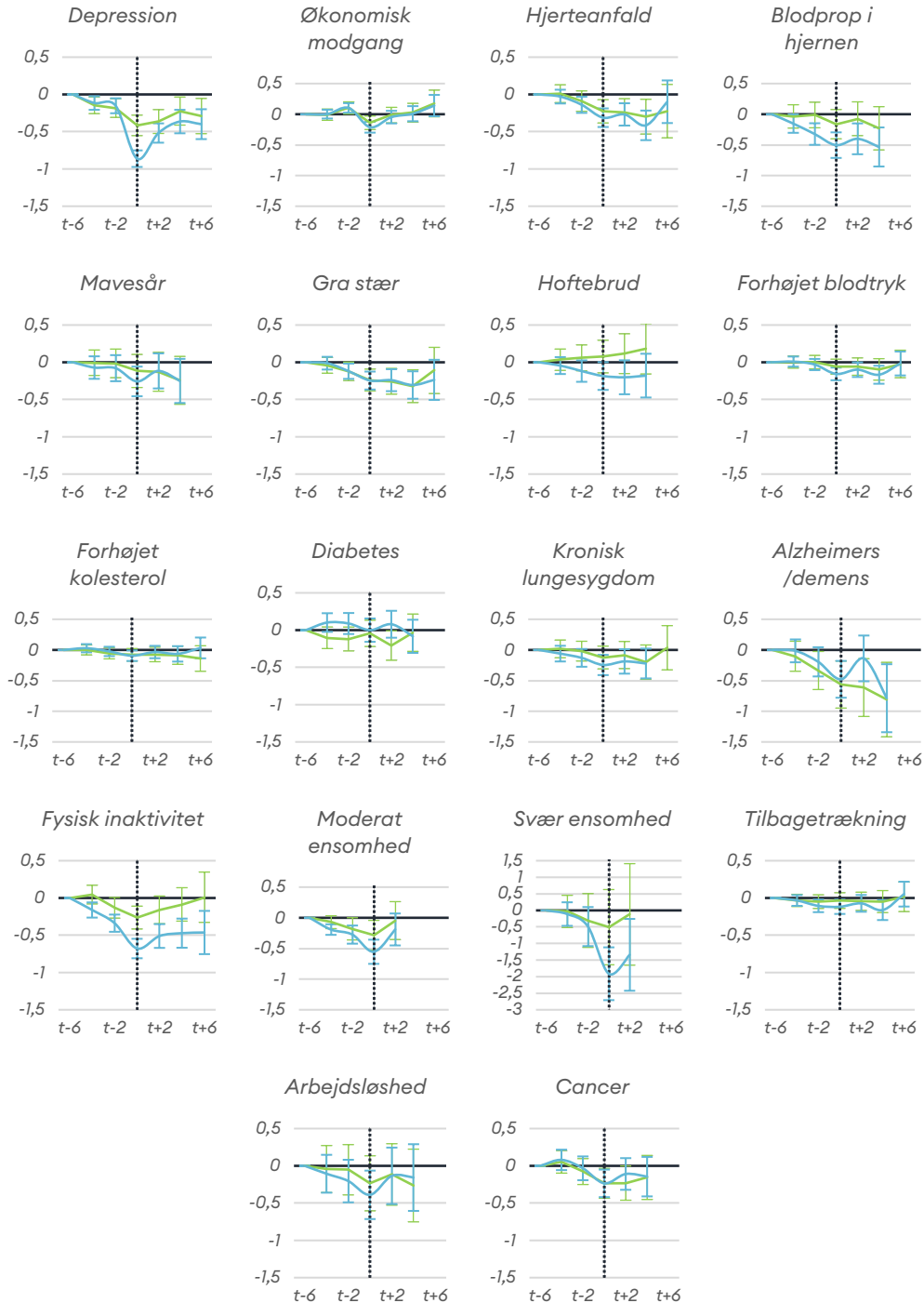
	Koefficient	SE	T-værdi	P-værdi	Nedre	Øvre	Sig	Margen
Kunne få udbetalt private pensioner	0,295	0,159	1,86	0,063	-0,016	0,606	*	0,311
Fik mulighed for tidlig pensionering med særlig bonus eller incitament, fx efterløn, men blev ikke presset til det	0,227	0,079	2,89	0,004	0,073	0,382	***	0,1545
For at tilbringe mere tid med familien	0,172	0,075	2,3	0,021	0,026	0,319	**	0,1465
Kunne få udbetalt arbejdsmarkeds- eller tjenestemandpension	0,024	0,085	0,28	0,778	-0,143	0,19		0,1665
Slægtning eller vens dårlige helbred	-0,03	0,16	-0,19	0,852	-0,343	0,283		0,313
For at gå på pension samtidig med ægtefælle eller partner	-0,069	0,119	-0,57	0,566	-0,303	0,166		0,2345
Kunne få udbetalt folkepension	-0,153	0,079	-1,93	0,054	-0,308	0,003	*	0,1555
Blev ledig, eller følte sig presset til at gå på pension eller efterløn	-0,201	0,092	-2,2	0,028	-0,381	-0,022	**	0,1795
Eget dårlige helbred	-0,377	0,096	-3,92	0	-0,565	-0,188	***	0,1885

Side 35:

Oversigt over livskvalitetsforløbsanalyser for den direkte berørte samt for partneren

Blå kurve: Direkte berørt

Grøn Kurve: Partner

Side 35:

Figur 7: Udvalgte faktorer og respektive livskvalitetsforløb for den direkte berørte samt for partneren

Eksempel (Alzheimers/demens):

Direkte berørt

Gennemsnit						Effekt						
Tid	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Margen	Tid	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Sig	Margen
t-6	7,25232	0,0773	7,10053	7,40412	0,1518	t-6	0	-	-	-	-	-
t-4	7,13646	0,05638	7,02587	7,24706	0,11059	t-4	-0,015	0,095	-0,202	0,171		0,1865
t-2	7,08545	0,0468	6,99368	7,17722	0,09177	t-2	-0,194	0,121	-0,432	0,044		0,238
t=0	6,82045	0,04975	6,72289	6,91801	0,09756	t=0	-0,479	0,153	-0,779	-0,179	***	0,3
t+2	7,21305	0,07497	7,06587	7,36023	0,14718	t+2	-0,138	0,19	-0,511	0,235		0,373
t+4	6,66484	0,17218	6,3251	7,00457	0,33973	t+4	-0,787	0,283	-1,341	-0,232	***	0,5545
t+6	0	-	-	-	-	t+6	0	-	-	-	-	-

Partner

Gennemsnit						Effekt						
Tid	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Margen	Tid	Gennemsnit	SE	Nedre	Øvre	Sig	Margen
t-6	7,76471	0,102	7,56399	7,96542	0,20072	t-6	0	-	-	-	-	-
t-4	7,55763	0,07641	7,4076	7,70767	0,15003	t-4	-0,103	0,125	-0,348	0,142		0,245
t-2	7,46625	0,06299	7,34263	7,58986	0,12361	t-2	-0,335	0,158	-0,646	-0,025	**	0,3105
t=0	7,27532	0,06328	7,15113	7,39951	0,12419	t=0	-0,564	0,195	-0,947	-0,18	***	0,3835
t+2	7,30374	0,09629	7,11448	7,493	0,18926	t+2	-0,613	0,24	-1,084	-0,141	**	0,4715
t+4	7,15385	0,16288	6,83158	7,47611	0,32227	t+4	-0,808	0,309	-1,415	-0,201	***	0,607
t+6	0	-	-	-	-	t+6	0	-	-	-	-	-

Side 36:

Figur 8: Mistede gode leveår (WALY) for både berørte og partnere 2-4 år (2 spørgeskemarunder) efter en faktor er rapporteret

	Direkte berørt			Partner	
	WALY tabt 2-4 år efter faktor er rapporteret			WALY tabt 2-4 år efter faktor er rapporteret	
Økonomisk modgang	0,035	(0,01)	Økonomisk modgang (p)	0,020	(0,01)
Depression	0,184	(0,01)	Depression (p)	0,101	(0,01)
Hjerteanfald	0,077	(0,01)	Hjerteanfald (p)	0,060	(0,02)
Blodprop i hjernen	0,119	(0,02)	Blodprop i hjernen (p)	0,031	(0,02)
Mavesår	0,051	(0,02)	Mavesår (p)	0,032	(0,02)
Hoftebrud	0,051	(0,02)	Hoftebrud (p)	-0,025	(0,02)
Grå stær	0,063	(0,01)	Grå stær (p)	0,062	(0,01)
Forhøjet blodtryk	0,033	(0,01)	Forhøjet blodtryk (p)	0,015	(0,01)
Forhøjet kolesterol	0,017	(0,01)	Forhøjet kolesterol (p)	0,020	(0,01)
Diabetes	-0,011	(0,02)	Diabetes (p)	0,032	(0,02)
Kronisk lungesygdom	0,058	(0,02)	Kronisk lungesygdom (p)	0,027	(0,02)
Alzheimers/demens	0,084	(0,03)	Alzheimers/demens	0,149	(0,04)
Fysisk inaktivitet	0,156	(0,01)	Fysisk inaktivitet (p)	0,056	(0,02)
At bo alene	0,057	(0,02)	-	-	-
Moderat ensomhed	0,092	(0,02)	Moderat ensomhed (p)	0,041	(0,02)
Svær ensomhed	0,403	(0,07)	Svær ensomhed (p)	0,082	(0,13)
Cancer	0,045	(0,02)	Cancer (p)	0,059	(0,02)
Tilbagetrækning	0,024	(0,01)	Tilbagetrækning (p)	0,010	(0,01)
Arbejdsløshed	0,070	(0,03)	Arbejdsløshed (p)	0,045	(0,04)
Enkestand	0,143	(0,02)	-	-	-

Side 41:

Figur 9: Øget sandsynlighed for økonomiske og sundhedsmæssige risici ved forringet livstilfredshed to år forinden

	Koefficient	SE	Øget sandsynlighed	Margen
Lægebesøg	1.342**	-0,198	34%	0,39
Indlæggelser	1.232**	-0,119	23%	0,23
Sundhedsproblemer som begrænser udførelse af betalt arbejde	1.575***	-0,16	58%	0,31
Modtaget offentlig hjælp eller assistance	1.715**	-0,467	72%	0,31

Side 41:

Øget sandsynlighed for økonomiske og sundhedsmæssige risici ved forringet livstilfredshed 10 år forinden ved brug af vesteuropæisk data

	Koefficient	SE	Øget sandsynlighed	Margen
t-2	1.575***	-0,053	58%	0,31
t-4	1.568***	-0,061	57%	0,34
t-6	1.462***	-0,082	46%	0,51
t-8	1.559***	-0,149	56%	0,79
t-10	1.769***	-0,191	77%	1,02

Figur 10: Forventende ekstra sengedage om året grundet forringet livstilfredshed. Side 42 i rapport.

Data i Figur 10 udregnes ved at gange stigningen i antal sengedage ved forringet livstilfredshed på individniveau med antallet af 50+årige som oplever forringet livstilfredshed i dag (og i fremtiden ved brug af befolkningsfremskrivninger)

Stigningen i antal sengedage ved forringet livstilfredshed på individniveau

	Koefficient	SE	Øget antal sengedage	Margen
Sengedage	0,441**	-0,15	0,44	0,29

Antal 50+ årige med forringet livstilfredshed i dag og i fremtiden

